

Chronisch nierlijden en seksualiteit

informatie voor patiënten

CHRONISCH NIERLIJDEN EN SEKSUALITEIT	3
WAT IS SEKSUALITEIT?	4
SEKSUELE MOEILIKHEDEN EN HUN OORZAKEN	4
PROFESSIONELE HULP?	6
CONTACTGEGEVENS	7

CHRONISCH NIERLIJDEN EN SEKSUALITEIT

Seksuele moeilijkheden komen vaak voor bij mensen met chronisch nierlijden. Studies bij mensen die een dialysebehandeling krijgen, hebben aangetoond dat 65 procent van de mannen en 70 procent van de vrouwen een seksueel probleem rapporteren. Na een niertransplantatie is dat nog ongeveer één op de twee mannen en vrouwen.

Hoewel seksuele moeilijkheden veel voorkomen, is er in de klinische praktijk niet altijd aandacht voor. Daar zijn verschillende redenen voor: taboe, onwetendheid, schaamte, niet weten of je daarover een vraag kan stellen en niet weten hoe je erover moet praten. Allerlei redenen die zowel voor de personen met nierlijden, hun partners als voor de hulpverleners een mogelijke belemmering vormen.

Deze folder wil, voor mensen die dat belangrijk vinden, een eerste aanzet zijn om een gesprek over seksualiteit in de context van chronisch nierlijden op gang te brengen en te vergemakkelijken. Over seksualiteit mag en kan gepraat worden.

WAT IS SEKSUALITEIT?

In de media en op andere kanalen is er veel aandacht voor seksualiteit, maar dat beeld weerspiegelt niet helemaal de ervaring van veel mensen. Hoewel seksualiteit wordt voorgesteld als iets gewoons en eenvoudigs, zijn er verschillende processen en factoren betrokken die seksualiteit kunnen beïnvloeden. Seksualiteit wordt door iedereen op een persoonlijke manier ervaren en gaat gepaard met verschillende gevoelens, verlangens, fantasieën en gedragingen.

In hoe mensen seksualiteit vorm geven, spelen zowel lichamelijke, psychologische, relationele en culturele factoren een rol. Wanneer er in één of meer van deze factoren wat mis loopt, kunnen er seksuele moeilijkheden ontstaan.

SEKSUELE MOEILIKHEDEN EN HUN OORZAKEN

Chronisch nierlijden heeft op al deze factoren een invloed.

LICHAMELIJK

Seksualiteit wordt met het lichaam beleefd en bij seksuele activiteit treden er een aantal lichamelijke veranderingen op (bijvoorbeeld bloedtoevoer, hormonale veranderingen ...).

Chronisch nierlijden en/of de gebruikte medicatie kunnen deze lichamelijke reacties en daarmee ook het seksueel functioneren negatief beïnvloeden (bijvoorbeeld erectieproblemen, vaginale droogte, minder verlangen, orgasmemoeilijkheden ...).

PSYCHOLOGISCH

Chronisch nierlijden kan een invloed hebben op het psychologische welzijn van een persoon en diens omgeving. De verwerking van het chronisch nierlijden, een minderwaardigheidsgevoel, negatief lichaamsbeeld, verdriet, angst en stress kunnen wegen op de seksualiteitsbeleving van de persoon en diens partner.

RELATIONEEL

Chronisch nierlijden vergt een aantal aanpassingen van zowel de persoon die ermee te maken krijgt als de partner. De manier waarop een persoon met de ziekte en de gevolgen ervan omgaat, kan erg verschillen van de manier waarop de partner dit doet. Dit kan voor beide partners wegen op hoe goed ze zich voelen in de relatie en kan soms leiden tot een gevoel van vervreemding tussen partners. Een mogelijk gevolg daarvan is dat seksualiteit moeilijker wordt tussen partners.

CULTUREEL

Elke generatie en elk persoon heeft vanuit zijn opvoeding en cultuur bepaalde ideeën meegekregen over wat seksueel hoort en niet hoort. Deze ideeën kunnen helpend of net storend zijn als je aspecten van je seksuele leven moet veranderen. Het kan nodig zijn om op een andere manier naar seksualiteit te leren kijken en/of andere vormen van seksueel contact te leren kennen.

Bovenstaande veranderingen kunnen op elk moment van de behandeling aanleiding geven tot het ontstaan van seksuele moeilijkheden, waarbij verminderd seksueel verlangen, vaginale droogte, erectieproblemen en moeilijkheden om een orgasme te bereiken de meest voorkomende bezorgdheden zijn. Daarnaast kan ook de beleving van seksualiteit aangetast zijn waardoor je minder van seksualiteit geniet. Geef jezelf en ook je partner de nodige tijd om te leren omgaan met de veranderingen in je lichaam. Probeer er samen over te praten.

PROFESSIONELE HULP?

Voor personen met nierlijden en hun partners kan het bestaan van seksuele moeilijkheden erg wegen op hun gevoel van welzijn en op hun relatie. Het is dan belangrijk een manier te vinden om met deze veranderingen om te gaan. Hoewel veel koppels daar in slagen, zijn er evenveel koppels die moeite hebben om seksuele moeilijkheden zelf te bespreken of er een uitweg voor te vinden. Het kan dan zinvol zijn om een beroep te doen op een hulpverlener met ervaring in het bespreken van seksualiteit en seksuele moeilijkheden.

Als er sprake is van duidelijke lichamelijke oorzaken kunnen medische behandelingen en/of hulpmiddelen soms een uitweg bieden. Daarvoor kan een gesprek met een uroloog, gynaecoloog of endocrinoloog nuttig zijn. Wanneer seksuele veranderingen daarnaast te maken hebben met psychologische factoren die verband houden met het chronisch nierlijden, is een gesprek met een psycholoog of seksuoloog aangewezen. Samen met jou en/of je partner kan dan worden bekeken welke lichamelijke, psychologische, relationele en/of culturele factoren een invloed hebben op seksualiteit.

Er kan worden gezocht naar manieren om met die veranderingen om te gaan. Idealiter wordt er samen met de partner gesproken over nieuwe mogelijkheden om seksualiteit vorm te geven en te beleven.

Spreek erover met de verpleegkundige, nefroloog of je huisarts. Zij kunnen je naar de juiste zorgverlener(s) verwijzen.

CONTACTGEGEVENS

Seksuologen

dr. Rick Roels, Jolien Vander Elst en Anouk Vidts van het Centrum voor Klinische Seksuologie en Sekstherapie (CeKSS)

E-mail: cekss@uzleuven.be

Tel. afspraak: 016 34 80 00 of 016 34 80 01

Gynaecoloog

prof. dr. Johan Verhaeghe

Tel. afspraak: 016 34 47 50

Uroloog

prof. dr. Maarten Albersen

Tel. afspraak: 016 34 66 85

Endocrinoloog

prof. dr. Dirk Vanderschuren

Tel. afspraak: 016 34 66 85

© april 2024 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door de dienst nefrologie in samenwerking met de dienst communicatie.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/700842.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

 mynexuzhealth

Raadpleeg uw medisch dossier
via nexuzhealth.com
of download de app

